

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

HE 102/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle kielitutkintoja koskevan lainsäädännön muuttamista

Asiantuntijalausunto

Sari Ahola

Tutkimuskoodinaattori, FT ja TM

Soveltavan kielentutkimuksen keskus, Jyväskylän yliopisto

Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamista 1/4

2 § Tutkintojen hallinto

Yleisestä kielitutkintojärjestelmästä, sen kehittämisestä ja valvonnasta vastaa Opetushallitus. Opetushallitus voi tehdä yleisten kielitutkintojen laatimiseen ja arviointiin liittyviä sopimuksia korkeakoulujen taikka muiden sellaisten julkisyhteisöjen tai yhteisöjen kanssa, joilla on riittävä asiantuntemus kielitutkintojen laatimiseen ja arviointiin.

- Miten asiantuntemus määritellään?
- Arviointialan tutkimus ja osaaminen on Suomessa (ja maailmalla) korkeakoulujen sisällä
 - ➔ Laadukas arviointi edellyttää arviointialan tuntemusta ja tutkimusperäistä laadunvarmennusta

4 § Tutkintojen järjestäminen

Järjestämiseen liittyvästä pykälästä on jätetty pois sopimuksen määräaika

- Tuo sopimusten järjestämiseen joustavuutta mutta vaikuttaako myös siihen, että järjestäjät eivät enää sitoudu samalla tavalla järjestämiseen, ja tuoko eripituiset sopimukset lisää työtä (mm. sopimuskausien päättymisen seuraaminen)

Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamista

2/4

8 § Arvioijarekisteri

Arvioijien yhteystietojen poistaminen rekisteristä

- Miten käytännössä ollaan yhteydessä arvioijiin, kun rekisteröintiä uusitaan ja mistä saadaan ajantasaiset yhteystiedot, jotta voidaan kutsua heidät arviointitilaisuuksiin.
- Lisäksi yhteystietojen vaikuttaa myös Opetushallituksen aineistopyyntöihin: miten arvioijia/arvioinnin asiantuntijoita voidaan kutsua tutkimuksiin tai arvioinnin kehittämiseen liittyviin tutkimushankkeisiin

9 § Tutkintotodistus ja 10 § Tutkintorekisteri

- On osallistujan kannalta paras, että hänellä on tutkintotodistuksessa näkyvillä vain sen hetkinen paras tulos, mutta tutkintorekisterissä on oltava mm. viranomaisilla mahdollisuus nähdä eri tutkintokertojen tulokset
- ➔ Mahdolliset vilppiepäilyt (Migri)
- ➔ Osa viranomaisista myös vaatii, että todistuksessa olevien arvioiden on oltava samalta tutkintokerralta

Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamista

3/4

11 § Tutkintomaksu

- Valtionhallinnon kielitutkinnon yhdistäminen YKlin on hyvä uudistus, mutta ylimmän tason (erinomaisen tason) maksuttomuus ei kohtele osallistujia tasa-arvoisesti, ja lisäksi se todennäköisesti tuo ylimääräisiä kustannuksia tutkintojärjestelmälle.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, suomen tai ruotsin kielen ylimmän taitotason tutkintoon tai sen osakokeeseen osallistumisesta ei peritä maksua henkilöltä, joka on:

- 1) suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) tarkoitetun tutkinnon tai vastaavan ulkomaisen tutkinnon;*
- 2) suorittamassa korkeakoulututkintoa;*
- 3) suorittanut korkeakoulututkinnon.*

Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa tutkintoon tai sen osakokeeseen saa ilmoittautua maksutta kolme kerta

- ➔ Suurin osa (70 %) nykyisistä YKIn ylimmän tason osallistujista on korkeakoulutuksen käyneitä
 - Miten varmistetaan todistuksen käyttötarkoitus?

Yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamista

4/4

12 § Tutkinnon suorittajalle annettavat tiedot arvostelusta

Tutkinnon tai sen osakokeen suorittajalle on hänen pyynnöstään annettava tieto arvosteluperusteiden soveltamisesta hänen koesuoritukseensa (laissa väärä sanamuoto, kyse testi- tai tutkintosuorituksesta). Pyyntö on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun hänellä on ollut tilaisuus saada arvostelun tulokset tietoonsa.

- Miten estetään se, että tätä ei käytetä väärin, esimerkiksi mahdollisuutena saada yleistä palautetta kielitaidostaan, mikä voi lisätä Solkin työtä hyvinkin paljon
 - Saattaa johtaa myös tehtävien vuotamiseen osallistujille (YKI:ssä käytössä tehtäväpankki)

Muita huomioita

- Viittomakielen mainita asetuksessa: viitataanko tällä suomalaiseen viittomakieleen vai myös suomenruotsalaiseen viittomakieleen?
- Tutkintojen digitalisoiminen on hyvä uudistus, mutta on otettava huomioon, että kaikilla osallistujilla ei ole riittäviä digitaalisia taitoa tai heillä saattaa olla jokin vamma tai vaikeus, jonka vuoksi he eivät hallitse tietokoneen käyttöä
 - Miten nämä ryhmät otetaan huomioon, jotta heillä olisi mahdollisuus osoittaa kielitaitonsa tasavertaisest?